

1. **ชื่อผลงาน:** ลดอัตราการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site ภายหลังจากการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา
2. **คำสำคัญ:** bleeding, hematoma, puncture site, coagulopathy, vascular closure device, post-procedure in interventional radiology

3. สรุปผลงานโดยย่อ:

การเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site ภายหลังจากการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษานั้น สามารถเกิดขึ้นได้ถึง ร้อยละ 0.5 - 4.0 (Mayer, et al., 2015) ซึ่งหน่วยเอกซเรย์ระบบหลอดเลือดและรังสีร่วมรักษา พบ อัตราการเกิด Bleeding/Hematoma คิดเป็นร้อยละ 0.74 ผลการวิเคราะห์กระบวนการดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา เพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site โดยใช้เครื่องมือคุณภาพ Driver Diagram, Process Flow Chart และ Process Management พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดอัตราการเกิด Bleeding / Hematoma บริเวณ Puncture site คือ การประเมินและเตรียมความพร้อมของผู้ป่วย ความร่วมมือของผู้ป่วยขณะทำการหัตถการ และ สมรรถนะการกีดห้ามเลือดของแพทย์ประจำบ้าน ภายหลังจากจัดทำโครงการ พบ อัตราการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site ลดลงเหลือ ร้อยละ 0.49

4. **หน่วยงานเจ้าของผลงาน:** หน่วยเอกซเรย์ระบบหลอดเลือดและรังสีร่วมรักษา (DSA) กองรังสีกรรม รพ.พระมงกุฎเกล้า

5. สมาชิกทีม:

1. พ.ท.นรเศรษฐ์	กิตตินรเศรษฐ์	รังสีแพทย์
2. พ.ต.หญิง ปรียานุช	ทองรักษ์	พยาบาล หน.หน่วย DSA
3. ร.ท.หญิง ภคพร	สมบุญณ์	พยาบาล
4. จ.ส.อ.หญิง นุจรินทร์	จันทร์เกตุ	นายสิบรังสีกรรม
5. ส.อ.หญิง พรทิพย์	พันธุ์บัว	ผู้ช่วยพยาบาล
6. น.ส.ปานแก้ว	มารอด	ผู้ช่วยพยาบาล

6. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ:

หน่วย DSA มีผู้ป่วยเข้ารับการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา จำแนกเป็น หัตถการเอกซเรย์ระบบหลอดเลือดแดงและหลอดเลือดดำ และเอกซเรย์นอกระบบหลอดเลือด ซึ่งในปี 2563 มีผู้ป่วยเข้ารับการทำหัตถการ รวม 1,352 ราย พบอุบัติการณ์การเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site คิดเป็น ร้อยละ 0.74 แม้ว่าอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อร่างกายของผู้ป่วย แต่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดและความไม่สุขสบายภายหลังจากการทำหัตถการ จากการวิเคราะห์กระบวนการดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา พบ กระบวนการที่ต้องพัฒนา ได้แก่ การประเมินความพร้อมของผู้ป่วย สมรรถนะของบุคลากรในการกีดห้ามเลือด การบริหารยา Heparin การประเมิน Early Warning Signs การเลือก Vascular Closure Device และการให้ข้อมูลเพื่อสร้างความตระหนักและประเมินความพร้อมของผู้ป่วย ทีมงาน DSA จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา ลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย และสามารถเทียบเคียงผลลัพธ์การดูแลรักษาของหน่วย DSA ในระดับสากล

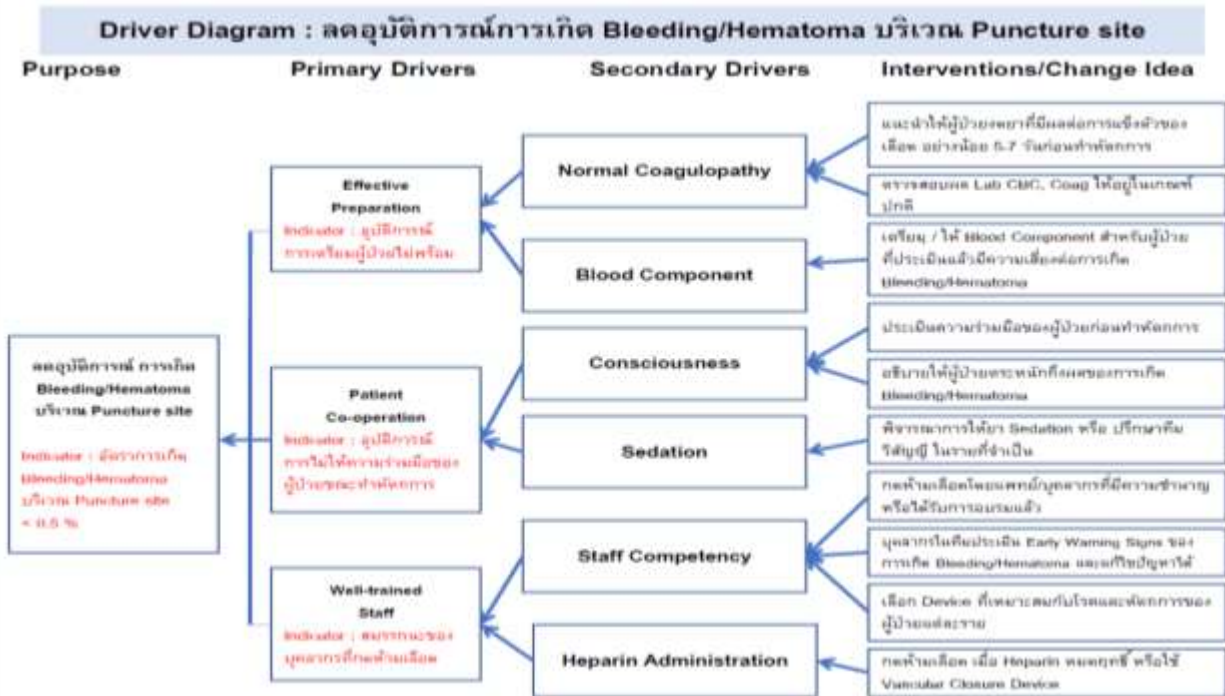
7. เป้าหมาย/วัตถุประสงค์:

เพื่อลดอัตราการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site ภายหลังจากการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา โดยกำหนดเป้าหมาย น้อยกว่า ร้อยละ 0.50 (Mayer, et al., 2015)

8. กิจกรรมการพัฒนา:

- ประชุมทีมงาน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site
- สร้าง Driver Diagram เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของแนวทางการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น และเป็นการประสานความร่วมมือของทีมงาน พร้อมทั้ง ขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีกลยุทธ์

- สร้าง Process Flow Chart และ Process Management
- นิเทศ กำกับ ดูแลการปฏิบัติตามแนวทางที่ออกแบบไว้
- ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ มกราคม 2564 - ตุลาคม 2564

Process Flow Chart การดูแลผู้ป่วยที่เข้ารับการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา

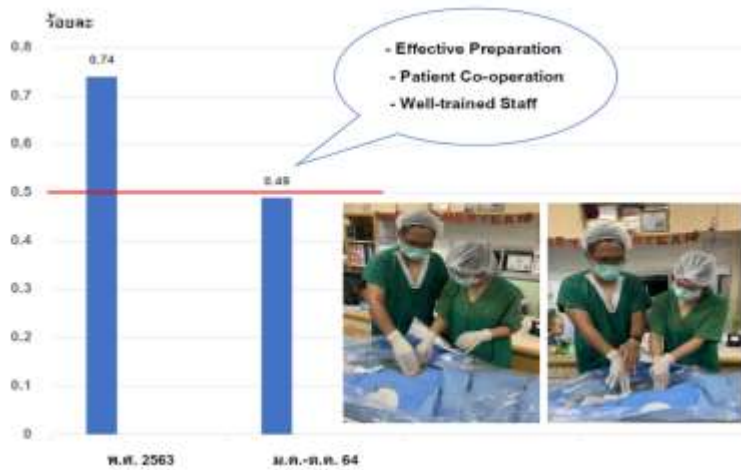

การจัดการกระบวนการ (Process Management)

กระบวนการ	ข้อกำหนดของกระบวนการ	ตัวชี้วัดของกระบวนการ	การออกแบบกระบวนการ
Assessment	การประเมินความพร้อมของผู้ป่วย	ปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์ ไม่มีข้อผิดพลาด	- ฝึกซ้อม กระบวนการปฏิบัติ - Use Application ฐานมีมาตรฐานชัดเจน ส่วนหน้า 3-5 วัน ก่อนมีนัดทำหัตถการ
Care of Patient	ตรวจความพร้อมก่อนหัตถการ การเตรียมความพร้อม การเตรียม Heparin การประเมิน EWS การฝึกซ้อม Vascular Closure Device	ปฏิบัติตามขั้นตอน มีผลประเมินการเตรียมความพร้อม ไม่มีข้อผิดพลาด	- ฝึกซ้อม ซ้อม ทักษะก่อนหัตถการ การเตรียมความพร้อมก่อนหัตถการ
Intervention & Engagement	การให้ยา การเตรียมความพร้อม การประเมินความพร้อม การประเมินความพร้อม	ปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์ ปฏิบัติตามขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอน	- ศึกษานิสัยของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - ศึกษานิสัยของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - ศึกษาการให้ Morphine หรือ ประเมินความเจ็บปวด - ศึกษาการให้ Early Warning Signs ของการเกิด Bleeding/Hematoma และฝึกซ้อมหัตถการ

9. การประเมินผลการเปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์:

- อัตราการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site ภายหลังจากการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา คิดเป็น ร้อยละ 0.49 (ดังกราฟที่ 1)

กราฟที่ 1 อัตราการเกิด Bleeding/Hematoma บริเวณ Puncture site ภายหลังการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา

10. บทเรียนที่ได้รับ:

- การแก้ไขปัญหาหรือลดอุบัติการณ์ไม่พึงประสงค์จากการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา นอกจาก การให้ความร่วมมือของผู้รับบริการแล้ว การได้รับความร่วมมือจากทีมสหสาขาหรือทีมดูแลผู้ป่วย ทำให้มองเห็นปัญหาในทุกแง่มุม ร่วมกันคลี่คลายปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน เกิดแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ผลลัพธ์ของการดูแลรักษาผู้ป่วยที่เข้ารับการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษา สามารถเทียบเคียงคุณภาพในระดับสากลได้

11. การติดต่อกับทีมงาน:

พ.ต.หญิง ปรียานุช ทองรักษ์

หน่วยเอกซเรย์ระบบหลอดเลือดและรังสีร่วมรักษา (DSA) กองรังสีกรรม รพ.พระมงกุฎเกล้า

315 ถ.ราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400

โทรศัพท์ 087-6776144 E-mail address: piakaze@hotmail.com